

WOJEWODA DOLNOŚLASKI

PS.NKPS.431.7.13.2025.AT

Pani
Małgorzata Kuchejda
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. 1 Maja 1
57-500 Bystrzyca Kłodzka

SPRAWOZDANIE

Wrocław, 20 czerwca 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka
kontrolowana

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej.

Kierownik
jednostki
kontrolowanej

Pani Małgorzata Kuchejda, pełniąca obowiązki na stanowisku Kierownika od dnia 8 marca 2011 r. do 31.05.2011 r., od 1 czerwca 2011 r. do 30.09.2022 r. zatrudniona na stanowisku Kierownika, od 1 października 2022 r. zatrudniona na stanowisku Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej.

(dowód: akta kontroli str.47-48)

Zakres kontroli

1. Poprawność realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 1.08.2023 r. do dnia 6.06.2025 r.
2. Poprawność podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych od dnia 1.08.2023 r. do 6.06.2025 r.

Podstawa prawna
kontroli

1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie,¹
2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
3. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³,
Kontrola została zrealizowana zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego nr 377 z dnia 3 czerwca 2025 r. w sprawie przeprowadzenia kontroli w trybie uproszczonym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej.

(dowód: akta kontroli str.19-24)

¹ (t. j. Dz. U 2025 r., poz. 428)

² (t. j. Dz. U z 2020 r., poz.2024)

³ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 438) – zwana dalej ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów.

Data rozpoczęcia
i zakończenia
czynności
kontrolnych

Od dnia 6 czerwca 2025 r. do dnia 23 czerwca 2025 r.

Kontrolerzy

1. **Agnieszka Toporowska-Karp** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodnicząca zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.245.2025.AT z dnia 4 czerwca 2025 r.,
2. **Ewa Lasota** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.246.2025.AT z dnia 4 czerwca 2025 r.

(dowód: akta kontroli str.29-32)

I. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów realizację przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie okresów i spraw objętych kontrolą oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

II. Ustalenia kontroli

W dniu 27 maja 2025 r. do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu wpłynęło pismo z Prokuratury Rejonowej w Bystrzycy Kłodzkiej, w którym zakwestionowana została poprawność postępowań administracyjnych i prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej.

W związku z powyższym zaplanowano kontrolę w celu ustalenia stanu faktycznego.

Kontrola w Ośrodku Pomocy Społecznej została przeprowadzona 6.06.2025 r.

Kontrolę wpisano pod poz. Nr 49 Książki kontroli jednostki kontrolowanej.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie listy wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń w okresach objętych kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej Panią Małgorzatę Kuchejda.

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i udzielała wyjaśnień:

1. Pani Małgorzata Kuchajda - Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej,
2. Pani Renata Jędrzejewicz - Zastępca Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej.

Informacje ogólne:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej został powołany na mocy Uchwały IX/66/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 27 kwietnia 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 13.2022 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 30 września 2022 r.
- Statut przyjęty Uchwałą nr LXIV/511/2022 Rady Miejskiej Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 26 sierpnia 2022 r.

(dowód: akta kontroli str.49-50)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmowali się:

1. Pani Małgorzata Brzozowska - starszy inspektor ds. świadczeń społecznych - zatrudniona od dnia 1.07.2023 r. do 1.07.2024 r.,
2. Pani Renata Jędrzejewicz - Zastępca Dyrektora - zatrudniona od 1.10.1992 r. do nadal,

[Redacted text block]

(dowód: akta kontroli str.51-52)

Zastępca Dyrektora Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej informuje osoby ubiegające się o świadczenia o terminach składania wniosków poprzez wywieszanie stosownych informacji na tablicach ogłoszeń w budynku tutejszego Ośrodka, jak również zamieszczając takie informacje na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej”.

(dowód: akta kontroli str.53-54)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej dokonuje wypłat świadczeń w formie przelewu bankowego na konto klienta oraz w formie gotówkowej w kasie Ośrodka.

(dowód: akta kontroli str.55-56)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej pracuje w godzinach:
poniedziałek: 7:00 - 16:00,
wtorek - czwartek: 7:00 – 15:00,
piątek: 7:00-14:00

(dowód: akta kontroli str.57-58)

Z informacji przekazanej przez Dyrektora OPS w Bystrzycy Kłodzkiej wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań w zakresie objętym kontrolą.

(dowód: akta kontroli str.59-60)

A) Sprawy organizacyjne:

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane były na podstawie wewnętrznych aktów normatywnych wydanych przez Burmistrza Bystrzycy Kłodzkiej.

Burmistrz Bystrzycy Kłodzkiej wydał upoważnienia dla następujących pracowników:

- Pani Małgorzaty Kuchejda - Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej:
- ✓ Pełnomocnictwo nr OR.077.159.2022 z dnia 30.09.2022 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych; prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- Pani Renaty Jędrzejewicz - Zastępcy Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej:
- ✓ Pełnomocnictwo nr OR.077.178.2022 z dnia 30.09.2022 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych; prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- ██████████ - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej;
- ✓ Pełnomocnictwo nr OR.077.4.2011 z dnia 1.02.2011 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania decyzji administracyjnych;
- ✓ Upoważnienie z dnia 1.06.2016 r. do wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8 a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ✓ Pełnomocnictwo nr OR.077.37.2019.OR z dnia 18.04.2019 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych; prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- ██████████ - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej;
- ✓ Pełnomocnictwo nr OR.077.83.2023 z dnia 3.07.2023 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego; podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w sprawach wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

- [REDACTED] - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej;
- ✓ Pełnomocnictwo nr OR.077.12.2021 z dnia 4.01.2021 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego; podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w sprawach wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- [REDACTED] - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej;
- ✓ Pełnomocnictwo nr OR.077.62.2022 z dnia 13.05.2022 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego; podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w sprawach wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- [REDACTED] - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej;
- ✓ Pełnomocnictwo nr OR.077.27.2023 z dnia 18.01.2023 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego; podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w sprawach wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- [REDACTED] - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej;
- ✓ Upoważnienie nr OR.077.10.2022 z dnia 30.07.2024 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego; podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w sprawach wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli str.109-114)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Ośrodka Pani Małgorzata Kuchejda jak i pracownicy OPS nie posiadali upoważnienia Burmistrza Bystrzycy Kłodzkiej jako organu właściwego do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji w zakresie zobowiązań dłużników alimentacyjnych, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące ⁴.

Tym samym naruszony został art. 8 b ⁵ w zw. z art. 8 c⁶ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„(...) informuję, że dyrektor OPS w Bystrzycy Kłodzkiej i pracownicy przekazujący informacje o zadłużeniu dłużnika alimentacyjnego do Krajowego Rejestru Zadłużonych nie posiadali stosownych upoważnień organu właściwego, czyli burmistrza. Powodem było przeoczenie kierownika działu

⁴ Art. 8 a ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

⁵ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

⁶ Przepis art. 8b stosuje się odpowiednio do organu właściwego wierzyciela w zakresie realizacji obowiązku określonego w art. 8a ust. 1.

świadczeń, który odpowiada za pracę działu. W dniu 06.06.2025 r. przygotowano stosowne upoważnienia i wystąpiono do Burmistrza z prośbą o nadanie uprawnień. W dniu 09.06.2025 r. Burmistrz Bystrzycy Kłodzkiej wydał upoważnienia :

1. OR.077.113.2025 dla dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Małgorzaty Kuchejdy do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909 ze zm.), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.
2. OR.077.114.2025 dla [REDAKOWANE] do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909 ze zm.), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące''.

(dowód: akta kontroli str.93-94)

W dniu 10.06.2025 r. przedłożono kontrolującym skany upoważnienia nr OR.077.114.2025 Burmistrza Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 9 czerwca 2025 r. oraz upoważnienia nr OR.077.113.2025 z dnia 9 czerwca 2025 r.

(dowód: akta kontroli str.95-98)

W związku z wydaniem stosownych upoważnień odstępuje się od wydania zalecenia w tej sprawie.

Działalność OPS w Bystrzycy Kłodzkiej w obszarze spraw organizacyjnych oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie od 1.08.2023 r. do dnia kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej przyznał pomoc z funduszu alimentacyjnego 133 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 102 rodziny.

(dowód: akta kontroli str.61-62)

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.08.2023 r. do 6.06.2025r. wypłacono 2055 świadczeń na łączną kwotę 928 000,59 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 18 lat – 1881 świadczeń,
- w wieku 19 – 24 lat – 174 świadczenia,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

(dowód: akta kontroli str.61-62,117-118)

W powyższym okresie Ośrodek wydał 251 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 3 decyzje odmowne.

(dowód: akta kontroli str.61-62)

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 4 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 3 decyzjami administracyjnymi dla 3 wnioskodawców. Ponadto skontrolowano 1 decyzję dotyczącą nienależnie pobranych świadczeń.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.A.W. – FA.8320.000006.2024 z dnia 9.09.2024 r. ze zm.,

FA.8320.000142.2025 z dnia 3.02.2025 r.

2.M.K. – FA.8320.000021.2024 z dnia 27.09.2024 r.

3.I.D. – FA.8320.000032.2024 z dnia 1.10.2024 r.

Podstawowym dokumentem wymagany do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. (Zgodnie z brzmieniem ustawy obowiązującej w dniu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego). Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁷.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39⁸ i art. 46⁹ k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

⁷ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. (...).

⁸ „Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma: 1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 1640), albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczenia decyzji, której organ administracji publicznej nadał

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego Organ błędnie formułuje rozstrzygnięcia decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletnich osób uprawnionych wskazując „przyznać Pani/Panu – (przedstawiciel ustawowy osób uprawnionych) świadczenie”.

Tym samym naruszony został art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.¹⁰ oraz art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹¹.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ wydając decyzję przyznającą prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na dziecko – osobę uprawnioną do świadczenia, jako stronę postępowania i adresata decyzji, wskazuje dziecko uprawnione do świadczenia, reprezentowane przez Jej przedstawiciela ustawowego. Natomiast w osnowie kontrolowanych decyzji (wydanych przed grudniem 2024 r.) widnieje zapis <przyznać Pani świadczenie na osobę uprawnioną>. Jak wynika z zapisu, osobą uprawnioną do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, jest dziecko. Organ od grudnia 2024 r. zmodyfikował treść osnowy decyzji i w miejsce <przyznać Pani świadczenie....> wpisuje <przyznać w okresie zasiłkowymświadczenie z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną, do ukończenia 18 roku życia, (imię nazwisko osoby uprawnionej), w kwocie zł miesięcznie, na okres od do>”.

(dowód: akta kontroli str.71-72)

2. Ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, Organ nie weryfikuje dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy, do czego jest zobligowany na mocy art. 15 a ust. 1 pkt 1¹² ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ww. ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1 209 zł,

rygor natychmiastowej wykonalności, albo decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy, w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych albo jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny, organ administracji publicznej może doręczyć decyzję w sposób określony w § 3. Przepisów § 1 i § 2 pkt 1 nie stosuje się”.

⁹ „Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyla się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu”.

¹⁰ Decyzja zawiera oznaczenie rozstrzygnięcie

¹¹ świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo

¹² Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych (...), odpowiednio: informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości: a) dochodu, b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu, c) należnego podatku.

zwaloryzowanej zgodnie z ust. 2c-2f. Definicja dochodu rodziny oraz dochodu członka rodziny zawarta jest natomiast w art. 2 pkt 5¹³ oraz art. 2 pkt 5a¹⁴ ww. ustawy.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W toku weryfikacji dochodów członków rodziny w ministerstwie finansów, organ weryfikował dochody pełnoletnich członków rodziny. Jeżeli podczas składania wniosku o ustalenie prawa do świadczeń strona oświadczyła, że niepełnoletnie dziecko odbywało praktyki zawodowe lub pracowało, również dochody takich dzieci podlegały weryfikacji, natomiast w pozostałych przypadkach, niepełnoletnich dzieci, takich weryfikacji nie dokonywano”.

(dowód: akta kontroli str.73-74)

3. W sprawie nr 1 (A.W.) Organ ustalił prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnienia. Z akt sprawy wynika, iż Pani A.W. była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych w okresie od 23.11.2023 r. do 25.12.2023 r. Organ dysponując taką informacją nie wezwał strony do dostarczenia dokumentów potwierdzających datę i kwotę utraconego dochodu co narusza art. 15 ust. 4 a¹⁵ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz § 7 pkt 2¹⁶ Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego¹⁷. Dysponując tylko częścią dokumentów niemożliwe jest prawidłowe ustalenie dochodów rodziny, a tym samym ustalenie czy wnioskodawca spełnia kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„(...) informuję, że zgodnie z wydrukiem z Empatii o składkach na ubezpieczenie zdrowotne z ZUS wynika, że Pani W. była zatrudniona na umowę zlecenie w okresie od 23.11.2023 r. do 25.12.2023 r. Zgodnie z art. 9, ust. 4. Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, ustalając dochód członka rodziny, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Przez niedopatrzenie nie odliczono kwoty dochodu z umowy zlecenia od dochodu Pani W. Po ponownej weryfikacji dochodów ustalono, że dochód z umowy zlecenia wyniósł 333,82 zł netto. Po odliczeniu tego dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalono, że dochód rodziny wyniósł 1 086,15 zł a w przeliczeniu na osobę (2 osoby w rodzinie) 543,73 zł. (...)”.

(dowód: akta kontroli str.75-76)

¹³ dochodzie rodziny - oznacza to dochód rodziny, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych

¹⁴ dochodzie członka rodziny - oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 3-4b

¹⁵ w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

¹⁶ w przypadku złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów organ właściwy wierzyciela przyjmuje wniosek i wzywa, wraz z pouczeniem, pisemnie wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów w terminie nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

¹⁷ (Dz. U. z 2023 r., poz. 1340)

4. W sprawie nr 1 (A.W.) Organ przed wydaniem decyzji żądającej zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie poinformował Strony o wszczęciu postępowania administracyjnego w tej sprawie, do czego był zobligowany na mocy art. 61 § 4 k.p.a.¹⁸ i art. 10 k.p.a.¹⁹.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„(...) tut. Organ nie powiadomił strony o wszczęciu postępowania, ponieważ Pani W. wpłaciła nienależnie pobrane świadczenia wypłacone z funduszu alimentacyjnego 3.02.2025 r. - jeszcze przed wydaniem decyzji. Pani W. do tut. Ośrodka zwróciła się o wydanie decyzji uchylającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zobowiązała się do zwrotu należności. Zasadą tut. Organu jest powiadamianie strony o wszczęciu postępowania administracyjnego, w którym informujemy stronę o prawach wynikających z art. 10 i art. 79a k.p.a.”.

(dowód: akta kontroli str.77-78)

5. W sprawie nr 1 (A.W.) Organ do dnia kontroli nie uchylił prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznanego decyzją znak FA.8320.000006.2024 z dnia 9.09.2024 r. ze zm., w związku z tym, iż od stycznia 2025 r. egzekucja świadczeń alimentacyjnych stała się skuteczna.

Decyzją znak FA.8320.000141.2025 z dnia 3.02.2025 organ uchylił decyzję znak FA.8320.000121.2024 z dnia 19.12.2024 r. zamiast decyzję znak FA.8320.000006.2024 z dnia 9.09.2024 r. ze zm.

W związku z tym, iż egzekucja świadczeń alimentacyjnych stała się skuteczna, Organ powinien zastosować art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²⁰ i prawidłowo uchylić prawo do świadczenia.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„(...) informuję, że tut. Organ po otrzymaniu pisma informującego, że egzekucja stała się skuteczna decyzją nr FA.8320.000141.2024 z dnia 03.02.2025 r. uchylił decyzję, z której były realizowane wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną J.K.-P. Przez niedopatrzenie w decyzji uchylającej zamiast powołać się na decyzję pierwotną nr FA.8320.000006.2024 z dnia 09.09.2024 r. powołał się na decyzję zmieniającą nr FA.8320.000121.2024 z dnia 19.12.2024r. W dniu 09.06.2025 r. wszczęto postępowanie z urzędu w celu zmiany decyzji uchylającej. Od 6.06.2025 r. zobowiązujemy się przykładać więcej staranności przy wydawaniu decyzji w celu uniknięcia pomyłek”.

(dowód: akta kontroli str.79-80)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego na małoletnie osoby uprawnione,

¹⁸ o wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie.

¹⁹ Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

²⁰ Organ właściwy wierzyciela może bez zgody osoby uprawnionej albo jej przedstawiciela ustawowego zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń, egzekucja stała się skuteczna, osoba nienależnie pobrała świadczenia lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

2. brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy,
3. przyznawanie prawa do świadczeń bez kompletu dokumentów,
4. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
5. brak uchYLENIA prawa do świadczeń z funduszu w związku ze skutecznością egzekucji i wnioskiem Strony o uchYLENIE prawa do świadczeń.

Działalność OPS w Bystrzycy Kłodzkiej w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchYLENIA prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowości przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

B) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Bystrzyca Kłodzka zarejestrowanych było 286 dłużników alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek w 37 przypadkach skierował do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego. Otrzymał 17 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 24 wywiady alimentacyjne oraz odebrano 24 oświadczenia majątkowe. Do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy zobowiązano 3 dłużników. PUP poinformowano o potrzebie aktywizacji 1 dłużnika alimentacyjnego. W żadnej sprawie Organ nie otrzymał od starosty informacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy. Ośrodek występował z 6 wnioskami do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą skierowano do starosty 3 wnioski o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, skierowano 3 wnioski o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych 6 wniosków o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek wszczywał 28 postępowań o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W okresie objętym kontrolą organ wydał 11 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Organ wydał 16 decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do biur informacji gospodarczej przekazano 135 informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

(dowód: akta kontroli, str.63-64)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej (KBIG),
2. InfoMonitor,
3. Krajowy Rejestr Długów (KRD),
4. Europejski Rejestr Informacji Finansowej (ERIF)

(dowód: akta kontroli, str.65-66)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²¹.

Zastępca Dyrektora Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej Dział świadczeń społecznych informuje, że w okresie od dnia 1.08.2023 r. do dnia 6.06.2025 r. w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ po przeprowadzonych postępowaniach wobec dłużników alimentacyjnych uznano, że sytuacja bytowa i zdrowotna tych dłużników daje możliwość spłaty należności, a tym samym nie powoduje konieczności obciążania innych osób zobowiązanych do alimentacji)”.

(dowód: akta kontroli, str.67-68)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

1. P.K-P., 2. Ł.C., 3. R.D.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej działając jako organ właściwy wierzyciela zawiadamiał dłużników alimentacyjnych o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym i przysyłał informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego²².

²¹ W sprawach o roszczenia alimentacyjne organ właściwy wierzyciela albo organ właściwy dłużnika mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli

²² art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Ośrodek informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ośrodek kierował do organów ścigania zarówno wnioski o ściganie względem dłużników alimentacyjnych jak i zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k.:

1. Dotyczy sytuacji w której Ośrodek działający jako organ właściwy dłużnika uznał dłużnika decyzją za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych jest podstawą do podjęcia przez organ właściwy dłużnika czynności wymienionych w art. 5 ust. 3b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów tj. złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 k.k.

2. Dotyczy sytuacji gdy Ośrodek działający jako organ właściwy wierzyciela przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a tym samym dowiedział się o popełnieniu przestępstwa polegającego na uchylaniu się od wykonania obowiązku alimentacyjnego. Zgodnie bowiem z art. 209 k.k. który stanowi, że: „Kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym ugodą zawartą przed sądem lub innym organem, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacone w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstwa określonego w par. 1 lub 1a odbywa się z urzędu.”. K.p.k. w art. 304 § 2 nakłada w takim przypadku na instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, aby niezwłocznie zawiadomiły o tym prokuratora lub policję. Ośrodek zawiadamiał organy ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k.

Dodatkowo, w sytuacji gdy Organ jest zarówno organem właściwym wierzyciela jak i organem właściwym dłużnika, składał stosowne zawiadomienie oraz wnioski o ściganie (za przestępstwo określone w art. 209 k.k.), o którym mowa art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zarówno do zawiadomień jak i wniosków o ściganie Organ dołączał stosowne załączniki m.in. orzeczenie o zasądzeniu alimentów, zaświadczenie od komornika o bezskuteczności egzekucji czy decyzje przyznające świadczenia (działając jako organ wierzyciela) lub o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (działając jako organ właściwy dłużnika).

Działania te były prowadzone terminowo. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych ²³ w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Zaniechanie tego działania stoi w sprzeczności z art. 8 a ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ²⁴.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

''(...) obowiązek zgłaszania do KRZ dłużników alimentacyjnych w zakresie zobowiązań alimentacyjnych o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące nie jest realizowany. Tut. Organ rozpoczął procedurę utworzenia konta podmiotu dla Ośrodka pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej w Krajowym Rejestrze Zadłużonych w miesiącu styczniu 2025 r. W wyniku długiego procesu weryfikacji wniosku o utworzenie konta podmiotu, do dnia dzisiejszego nie ma możliwości zgłaszania dłużników do KRZ. Do tej pory Ośrodek bazował na biurach informacji gospodarczej''.

(dowód: akta kontroli str.81-82)

2. W skontrolowanych sprawach Organ działając jako organ właściwy dłużnika sporządzał wezwania na wywiad alimentacyjny i informacje do komornika o podjętych działaniach wobec dłużnika jako GOPS, a nie jako organ właściwy czyli Burmistrz.

Podobnie działając jako organ właściwy wierzyciela sporządzał wnioski o podjęcie działań oraz zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. jako GOPS, a nie jako organ właściwy.

Takie działanie narusza art. 2 pkt 9²⁵ i 10²⁶ w zw. z art. 8 b ²⁷ i art. 12 ust. 1²⁸ i ust. 2 ²⁹ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

²³ (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1909)

²⁴ Organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów zamieszcza w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

²⁵ organ właściwy dłużnika - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego;

²⁶ organ właściwy wierzyciela - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej;

²⁷ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Tutejszy organ w sprawach dłużników alimentacyjnych podejmując działania jako organ właściwy dłużnika błędnie wpisywał oznaczenie organu w wezwaniach na wywiad alimentacyjny i informacjach do komornika jako Ośrodek Pomocy Społecznej działający z upoważnienia Burmistrza. Tutejszy organ wychodził z założenia, że pismo jest prawidłowo skonstruowane, ponieważ w treści podawaliśmy, że działamy z upoważnienia Burmistrza. Od 6.06.2025 r. zobowiązujemy się w pismach dotyczących dłużników alimentacyjnych wpisywać oznaczenie organu właściwego ”.

(dowód akta kontroli str.83-84)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił;

„Tutejszy Organ we wnioskach do WOD o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego oraz w zawiadomieniach na policję o możliwości popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 k.k. błędnie wpisywał oznaczenie organu jako Ośrodek Pomocy Społecznej działający z upoważnienia Burmistrza. Tutejszy organ wychodził z założenia, że pismo jest prawidłowo skonstruowane, ponieważ w treści podawaliśmy, że działamy z upoważnienia Burmistrza. Od 6.06.2025 r. zobowiązujemy się w pismach dotyczących dłużników alimentacyjnych wpisywać oznaczenie organu właściwego ”.

(dowód: akta kontroli str.85-86)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień należy zauważyć iż fakt udzielenia upoważnienia przez organ właściwy pracownikowi zatrudnionemu w Ośrodku Pomocy Społecznej nie skutkuje tym, iż to Ośrodek staje się organem właściwym do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych.

3. W skontrolowanych sprawach ustalono, że do wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego organ nie dołącza do komorników sądowych harmonogramu wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³⁰.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„(...) po wcześniejszych ustaleniach z komornikami przyjęto, że komornikom wystarczy link do strony internetowej tut. Organu z harmonogramem wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Taki link jest podawany w każdej decyzji przyznającej osobie uprawnionej

społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

²⁸ Postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela.

²⁹ Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji

³⁰ Do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3, lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3a, organ właściwy wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, dołącza: 1) ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej; 2) informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji, o której mowa w pkt 1, i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

fundusz alimentacyjny. Decyzje o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego tut. Organ przesyła do komornika sądowego prowadzącego egzekucję wraz z wnioskiem o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego."

(dowód: akta kontroli str.87-88)

4. W skontrolowanych sprawach organ działając jako organ właściwy wierzyciela nie informuje komornika sądowego o podjętych działaniach.
Tym samym został naruszony art. 3 ust 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„(...) w kontrolowanych sprawach jako organ właściwy wierzyciela ustalono, że nie posiadamy informacji o dłużnikach, które miałyby wpływ na egzekucję alimentacyjną. Komorników informujemy o podjętych działaniach jako organ właściwy dłużnika po przeprowadzeniu wywiadu alimentacyjnego i odebraniu oświadczenia majątkowego lub po zastosowaniu art. 5 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”.

(dowód: akta kontroli str. 89-90)

Wyjaśnienia zostają uwzględnione.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. niezgłaszanie dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych,
2. sporządzanie pism w prowadzonych wobec dłużników postępowaniach jako Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. niedołączanie harmonogramu wypłat do wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego.,

Działalność OPS w Bystrzycy Kłodzkiej w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

III. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego na małoletnie osoby uprawnione,
2. brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy,
3. przyznawanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów,
4. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
5. brak uchylecia prawa do świadczeń z funduszu w związku z skutecznością egzekucji i wnioskiem Strony o uchylenie prawa do świadczeń,
6. niezgłaszanie dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych,

7. sporządzanie pism w prowadzonych wobec dłużników postępowaniach jako Ośrodek Pomocy Społecznej,
8. niedołączanie harmonogramu wypłat do wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Prawidłowo formułować osnovę w decyzjach dot. świadczeń z funduszu dla małoletnich osób uprawnionych.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Weryfikować w systemie Emp@tia dochody wszystkich członków rodziny osób ubiegających się o przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 15 a ust.1 pkt 1 w zw. z art. 9 ust. 2 w zw. z art. 2 pkt 5 i art. 2 pkt 5 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawać w oparciu o kompletny wniosek.
Podstawa prawna: art. 15 ust. 4 a ³¹ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz § 7 pkt 2 ³². Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Zapewnić Stronie czynny udział w postępowaniu prowadzonym przed wydaniem decyzji o nienależnie pobranych świadczeniach.
Podstawa prawna: art. 61 § 4 k.p.a. w zw. z art. 10 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
5. Uchyłać prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego gdy egzekucja świadczeń alimentacyjnych stała się skuteczna.
Podstawa prawna: art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.

³¹ w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

³² w przypadku złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów organ właściwy wierzyciela przyjmuje wniosek i wzywa, wraz z pouczeniem, pisemnie wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów w terminie nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: art. 8a ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzić jako organ właściwy, czyli Burmistrz Bystrzycy Kłodzkiej.

Podstawa prawna: art. 2 pkt 9 i 10 w zw. z art. 8 b i art. 12 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej dołączać harmonogram wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Termin wykonania: na bieżąco.

Sprawozdanie sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Dyrektor jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Bystrzycy Kłodzkiej, trzeci włącza się do akt kontroli.

Pouczenie:

Zgodnie z treścią art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³³ kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Zgodnie z treścią art. 49 ww. ustawy, Dyrektor Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania informuje tut. Wydział Polityki Społecznej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Do wiadomości:

- 1) Burmistrz Bystrzycy Kłodzkiej
- 2) a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Magdalena Stefańska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

³³ Dz. U. z 2020 r., poz. 224

